

Onderwerp Beantwoording vragen ex art 38 RvO GL, CU en PvdA over
abonnementstarief Wmo

Steller M.B.T. Boxem

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 78 99 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk

Datum 9-12-2020 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door de heer J. Visser van GroenLinks, mevrouw Van der Weele van de Partij van de Arbeid en de heer Brandsema van de ChristenUnie gestelde vragen ex art. 38 RvO over het abonnementstarief Wmo. De vragen zijn gesteld naar aanleiding van een uitzending van 1Vandaag van dinsdag 10 november 2020. De brief van de vragenstellers treft u als bijlage aan.

Vraag 1: *Kent het College de bovengenoemde uitzending?*

Antwoord:

Het college is bekend met de uitzending van 1Vandaag.

Vraag 2: *Over de groei/krimp van het beroep op huishoudelijke hulp*

- a. *Hoe heeft in onze gemeente sinds de invoering van het abonnementstarief het aantal huishoudens, dat op grond van de WMO een verzoek doet tot het toekennen van huishoudelijke hulp, zich ontwikkeld?*
- b. *Welk aandeel daarvan wordt gevormd door nieuwe toekenningen aan huishoudens die voorheen huishoudelijke hulp zelfstandig inhuurden?*
- c. *Kunt u aangeven in welke zin het besluit om alle aanvragen voor huishoudelijke hulp te beoordelen als maatwerkvoorziening hierop invloed heeft uitgeoefend?*

Antwoord:

Na de invoering van het abonnementstarief is het aantal aanvragen voor HH ondersteuning in Groningen zeker niet in die mate toegenomen zoals bij een groot aantal andere gemeenten wel het geval is.

Het rijk heeft het abonnementstarief ingevoerd op 1-1-2019. In 2019 was het abonnementstarief alleen van toepassing op de maatwerkvoorzieningen (en dus alleen op onze maatwerkvoorziening HH en dus niet op de algemene voorziening HH).

In 2019 was onze HH ondersteuning grotendeels georganiseerd in de vorm van een algemene voorziening en het andere deel in de vorm van een maatwerkvoorziening, waarbij de algemene voorziening voorliggend was op maatwerk. In 2019 hanteerden we voor de algemene voorziening nog een inkomensafhankelijke eigen bijdrage omdat het abonnementstarief in dat jaar nog niet van toepassing was op de algemene voorziening. Omdat de algemene voorziening voorliggend was op het maatwerk en de eigen bijdrage ervan voor de hogere inkomens hoger lag dan het abonnementstarief hadden wij in 2019 geen last van de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Dit terwijl andere gemeenten al direct vanaf 2019 een toename zagen in het aantal aanvragen voor de huishoudelijke hulp.

Per 1-1-2020 hebben we de algemene voorziening HH afgeschaft. Sinds dit jaar zouden we dus ook een aanzuigende werking bij de HH door het abonnementstarief kunnen waarnemen. Tot nu toe zien we dat in 2020 het gemiddelde aantal huishoudens met HH gestegen is met 250. Dit is iets meer dan de jaarlijkse gemiddelde stijging van 200 van de afgelopen jaren, toen er nog inwoners konden instromen via een lichte toets. Dit wordt veroorzaakt door enerzijds een afname van cliënten met HH (gemiddeld 200) en anderzijds een toename van 450 cliënten (een groei van 10%) die we voor een groot deel toewijzen aan het abonnementstarief. Alle inwoners die voorheen een algemene voorziening hadden op basis van een lichte toets, zijn in 2020 opnieuw beoordeeld. Dit heeft, los van andere oorzaken als verhuizing of overlijden, geleid tot een uitstroom van gemiddeld 200 cliënten. Zonder die uitstroom zouden we dus een forsere stijging zien over 2020. We monitoren, met ondersteuning het CBS, en in welke mate het percentage aanvragers met hogere inkomens zich ontwikkelt. Het CBS levert hierover in januari een nieuwe rapportage op.

Wij verwachten dat de aanzuigende werking van het abonnementstarief nog groter zou zijn als wij de algemene voorziening niet hadden afgeschaft. Vanaf 1-1-2020 zou het abonnementstarief ook van toepassing zijn geworden op algemene voorzieningen (en daarmee ook op onze algemene voorziening HH). Bij de toegang tot de algemene voorziening konden we alleen een lichte toets uitvoeren. Bij de toegang tot de maatwerkvoorziening kunnen we een volwaardig keukentafelgesprek en een onderzoek in het kader van de Wmo voeren. Dat maakt dat we daarbij beter kunnen inschatten of en zo ja welke ondersteuning een aanvrager nodig heeft en ook beter inschatten wat de aanvrager en zijn netwerk zelf nog kunnen. Doordat we het gesprek aan gaan met de inwoner betekent dat men de ondersteuning geboden krijgt die nodig is.

Vraag 3: *Over de toekenning van WMO voorzieningen. In Groningen is tot nu toe het beleid om aanvragen, waarop mensen recht hebben, allemaal direct toe te kennen. Onze partijen zien niet hoe wachtlijsten zouden kunnen bijdragen aan goede en noodzakelijke voorzieningen voor mensen die daarop recht hebben.*

- a. Onderschrijft het College deze opvatting?*
- b. In de eerdergenoemde uitzending spoort de VNG gemeenten aan om onder andere wachtlijsten in te voeren vanwege het grote beroep op het beschikbare WMO-budget. Hoe beoordeelt het College deze “aansporing”?*
- c. Daarnaast spoort de VNG gemeenten aan om bij de toetsing van het beginsel “eigen kracht” mee laten wegen of de aanvrager over voldoende middelen beschikt om de huishoudelijke hulp zelf te betalen. Overweegt het College om een dergelijk criterium in de toetsing van de WMO op te nemen of is dit al onderdeel van de toetsing als maatwerkvoorziening?*
- d. Zo nee, waarom niet en zo ja, hoe ziet de gemeente de uitvoering daarvan voor zich?*

Antwoord:

Het college constateert dat landelijk gezien de middelen niet toereikend zijn om de aanzuigende werking financieel te compenseren. Het ministerie was niet bereid om dit wijzigen, waardoor de VNG overgaat tot het oproepen tot het invoeren van budgetplafonds. Een effect daarvan kan zijn dat er wachtlijsten ontstaan vanwege de toename van de vraag naar Wmo-voorzieningen. Inmiddels is namens de VNG een brief gestuurd naar alle gemeenten waarin de gemeenten wordt geadviseerd een aantal beheersmaatregelen te treffen. Naast het invoeren van budgetplafonds worden alternatieven als het afwijzen van een maatwerkvoorziening op grond van voorzienbaarheid, het bevorderen van eigen kracht en het betrekken van financiële draagkracht bij het keukentafelgesprek als mogelijke opties benoemd. Alles overziend beschouwen wij dit nog niet als een aansporing om wachtlijsten in te voeren.

Het college neemt vooralsnog kennis van de adviezen van de VNG. De toetsing op financiële zelfredzaamheid maakt op dit moment nog geen onderdeel uit van het keukentafelgesprek. Vooralsnog blijven we de (uitgestelde) effecten van de invoering van het abonnementstarief volgen. Dit nemen we mee bij onze oriëntatie op de toekomstige inrichting van de huishoudelijke hulp. Hierover willen wij in het tweede kwartaal van 2021 met uw raad in gesprek gaan. In dat geheel zullen we de adviezen van de VNG meenemen.

Het college is in ieder geval wel voornemens om het VNG advies uit de ledenbrief om te sturen op voorzienbaarheid te betrekken bij het keukentafelgesprek. Dan wordt in het keukentafelgesprek dus wel expliciet aan de orde gesteld of de inwoners hiervóór zelfstandig een huishoudelijke hulp inhuurden.

Vraag 4: Enkele gemeenten willen door proefprocessen uit te lokken het Rijk ertoe bewegen het abonnementstarief af te schaffen en weer te vervangen door een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Zijn er in onze gemeente plannen om aan een dergelijke rechtsprocedure deel te nemen?

Antwoord:

Enkele gemeenten hebben aangegeven in te willen zetten op proefprocessen, omdat bij hen de problemen aanzienlijk groter zijn. Het college ziet er geen meerwaarde in wanneer meerdere gemeenten tegelijkertijd proefprocessen uitlokken bij het Rijk. De jurisprudentie die uit de proefprocessen volgt is immers van toepassing op alle gemeenten. Er zijn derhalve dan ook geen plannen om hier aan mee te doen. We volgen de uitkomsten op de voet.

Het college was op voorhand tegen de invoering van het abonnementstarief, omdat dit indruist tegen de gedachte van eigen kracht en dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Bovendien achten we het onwenselijk dat het een extra lastenverzwaring betreft waar onvoldoende financiële compensatie tegenover staat. Het college blijft dan ook actief lobby voeren tegen het abonnementstarief en gebruikt haar invloed via VNG en G40 om het abonnementstarief af te schaffen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.